

Member of the Knesset Dan Illouz

חבר הכנסת דן אילוז

30/11/2025

י' כסלו תשפ"ו

לכבוד:

ח"כ בועז ביסמוט

יו"ר ועדת החוץ והביטחון של הכנסת

הנדון: הצורך לבצע תיקונים מהותיים בטיטת חוק הגיוס

בועז, אני כותב אליך גם כחבר לסיעה וגם כמי שמלווה את הנושא הזה כבר זמן רב בוועדה. אני יודע שיש רצון אמיתי מצדך ומצד חלק מהגורמים המעורבים להביא חוק היסטורי שיקדם גיוס משמעותי של חרדים. אבל למרות ההשקעה הרבה והכוונות הטובות אני חושש שהטיטה הנוכחית לא מספיקה כדי להוביל לצעד ההיסטורי הזה.

הדרישה של האנשים ששלחו אותנו לכנסת, והדרישה שלי מתוקף כך היא פשוטה: החוק חייב להיות חוק שמייצר שינוי אמיתי ואפקטיבי ובקבועי זמן קצרים.

לצערי, החוק המוצע לא רק שאינו יוצר שינוי, אלא אף עלול לפגוע בהתקדמות שכבר הושגה בשטח. במצב כזה, עדיף להשאיר את המצב הנוכחי על פני העברת חוק שיוביל לשנים ארוכות של אי-גיוס. **לא אוכל לתת יד לחוק שלא באמת מביא שינוי חיובי בנושא שיש עליו צורך בטחוני קיומי.**

אלה השינויים הנדרשים על מנת להפוך את החוק למספיק טוב כדי שיביא שינוי משמעותי:

1. הסנקציות בשנה הראשונה - חקיקה ללא שינויים: כפי שאתה יודע, ההתקדמות בגיוס החרדים בשנתיים האחרונות נובעת בראש ובראשונה מהפעלת סנקציות אפקטיביות על יחידים ועל מוסדות, ובראשן הסנקציות על מעונות היום. הנתונים מראים עלייה מרשימה של מתגייסים גם ללא חקיקה חדשה. אדרבא, ניכר שהעיסוק בחקיקת חוק גיוס הוביל להאטה בקצב הגיוס לצבא בקרב קהלים מסוימים בציבור החרדי.

הטיטה הנוכחית כוללת בשנה הראשונה אוסף של איומים חסרי שיניים במקום סנקציות אפקטיביות:

- א. איסור יציאה מהארץ - פגיעה בחופש התנועה שממילא לא רלוונטית לרוב המלש"בים החרדים.
- ב. שלילת רישיון נהיגה - עוד פגיעה בלתי מידתית בחופש התנועה. ושוב, סנקציה לא אפקטיבית שכן רוב המלש"בים החרדים לא נוהגים בגיל זה.
- ג. שלילת מלגות לימודים - פגיעה ישירה בשילוב עתידי בשוק העבודה, ללא תרומה לגיוס חרדים.
- ד. שלילת הטבות מס - מי שאסור לו לעבוד לא מושפע ממס הכנסה.

אלה סנקציות שפוגעות בהשתלבות החברתית-כלכלית של החרדים - אבל לא יוצרות שום תמריץ להתגייס. זה רע למדינה ורע לחרדים כאחד.

בנוסף, החוק המוצע מותיר אותנו ללא סנקציות אפקטיביות בשנה וחצי הראשונות. **אני מציע להמשיך את הסנקציות הקיימות כעת עד ההגעה ליעד הגיוס.** צעד זה יבטיח מוטיבציה להגיע ליעד, וישקף לאזרחים ששלחו אותנו לכנסת שפנינו לפתרון בר-קיימא ולא לביטול הסנקציות הקיימות.

2. כל הסנקציות הכלכליות מבטלות בגיל 26 - ביטול מוחלט של המוטיבציה להתגייס:

הטיוטה קובעת שכל הסנקציות מבטלות בגיל 26. המשמעות: כל מי שיישאר בישיבה עד גיל 26 יזכה מחדש לכל הזכויות. זה מעודד התחמקות, לא גיוס. כדי למנוע מצב שבו הסנקציות מאבדות משמעות בדיוק בנקודה הקריטית - צריך לבטל את סעיף 5טז26 ולהשאיר את הסנקציות ללא הגבלת גיל.

3. הגדרת "מיהו חרדי" מנפחת מספרים ומעוותת את המכסות:

הגדרה של שתי שנות לימוד בגילאי 14-18 תגרום לכך שהמוני חוזרים בשאלה - שלא קשורים לחברה החרדית ולא מהווים אתגר גיוס - ייספרו כחלק מהמכסה. זה יעקר כל יעד גיוס מתוכן.

בנוסף, אלו אנשים שלא חיים בתוך הציבור החרדי, החזון שאתה ואני שותפים לו, של מדים תלויים על חבל כביסה בבני-ברק, כאמצעי להפיכת השירות בצה"ל למקור גאווה גם בקרב הציבור החרדי - פשוט לא יתממש אם חלק גדול מהמתגייסים ה"חרדיים" יהיו חוזרים בשאלה. צריך תקן ברור יותר של שנות לימוד בגילאים הגבוהים.

4. החוק הנוכחי נטפל לחרדים, ולא מטפל בציבורים אחרים שלא מתגייסים:

אני תומך בחוק שיגדיל את מספר המתגייסים החרדים, אבל לא ייתכן שרק על חרדים יוחלו סנקציות בעקבות אי-שירות. גם בציבור הכללי יש מי שלא משרתים (סרבני מצפון ואחרים), וגם בחברה הערבית. למרות הקושי המובן בחיוב החברה הערבית בשירות בצה"ל, ולמרות שהציבור החרדי מהווה את הנתח הגדול ביותר של אזרחים שלא משרתים בצבא, לא ראוי לייצר חוק מגזרי ולא שוויוני שמכיל סנקציות רק על אוכלוסייה אחת. אני לא מוכן לקבל מצב שבו רק מגזר אחד ישלם מחיר על אי-שירות והיתר לא. יש להבהיר (בחוק או בהתחייבות מפורשת של הממשלה) שהכנסת תקדם בהמשך חקיקה דומה שתחול על כל מי שלא משרת.

5. סנקציות אפקטיביות נעלמו מהטיוטה - בלי הצדקה:

בדיוני הוועדה עלו לאורך עשרות דיונים סנקציות משמעותיות, דוגמת הנחות בארנונה, שהיו מוסכמות מקצועיות. הן נעלמו. לכל סנקציה שנדונה ושאינה מופיעה בחוק חייבת להיות הצדקה - אם אין הצדקה, יש להחזיר אותה. העמדה שלי פשוטה: מדינת הרווחה פתוחה רק למי שמשרת. מי שבוחר לא לשרת - בוחר גם לא לקבל הטבות מהמדינה.

6. גיל פטור גבוה מדי - פגיעה בכלכלה ובחוסן הלאומי:

גיל פטור של 26 דוחק את החרדים לשוק העבודה בגיל מאוחר, פוגע בפרודוקטיביות, ומגדיל את התלות במדינה. צריך להוריד את גיל הפטור ל-23, ובמקביל להבטיח שהסנקציות לא נעלמות כשמגיעים אליו (כפי שהובהר בסעיף 2).

7. הוועדה המפקחת - לא ייתכן שרב אזרחי יפקח על צה"ל:

אסור לאפשר פיקוח אזרחי על הצבא מתוך ועד הישיבות, במנותק משרשרת הפיקוד. חברות של רב בוועדה חייבות להיות מותנית בכך שיהיה מדובר ברב צבאי - בסדיר או במילואים.

8. אין יעד לוחמים - והצבא זקוק ללוחמים:

החוק מדבר על "מתגייסים", לא על לוחמים. הפער הזה מתעלם מהמוטיבציה העיקרית להעברת חוק גיוס, מהעומס המבצעי המוטל על צה"ל ומהיכולת שלו להיערך למערכות ב-10-5 השנים הקרובות. עלינו לקבוע מכסה מינימלית של לוחמים ותומכי לחימה כדי לעמוד בצרכים המבצעיים. נכון שאין יעד כזה בציבור הכללי אך בציבור הכללי גם אין חוק במאפשר פתור לשאר הציבור אם מגיעים ליעד.

9. יעדי הגיוס בפועל נמוכים בהרבה ממה שמוצג:

בפועל, אחרי קיזוז המלש"בים שיבצעו שירות אזרחי, אחרי ההגדרה הרחבה של "חרדי", אחרי כלל מנגנוני הפטור ולאור הגידול שקיים ממילא בכמות החרדים המתגייסים לצבא - היעד בפועל הוא בסך הכול כמה מאות חיילים נוספים בשנה. זה לא שינוי היסטורי. זה לא תיקון המציאות. זה פיקציה סטטיסטית.

10. ישיבת הסדר חרדיות - שוויון חייב להיות דו-כיווני:

דרך אפקטיבית נוספת להגדיל את מספר המתגייסים החרדיים, היא הכללתן של ישיבות הסדר חרדיות בטיוות החוק. אף על-פי שחוק הגיוס הקיים כיום כולל פרק הנוגע לישיבות הסדר דתיות-לאומיות, הטיוטה המוצעת מתעלמת מישיבות ההסדר החרדיות המקיימות, כבר עתה, שילוב של אורח חיים חרדי וגיוס לצה"ל. לכן, אני מבקש להכליל בתיקון החוק גם פרק המכשיר ישיבות הסדר חרדיות.

Member of the Knesset Dan Illouz

חבר הכנסת דן אילוז

פשרה כואבת - ולא החוק המועדף עליי

גם אחרי כל התיקונים, מדובר בפשרה קשה. החוק המועדף עליי הוא חוק פשוט וברור:

מי שמשרת - מקבל. מי שלא משרת - לא.

לכל המגזרים. לכל החיים. ללא יעדים. עם מכסה מצומצמת ללומדים איכותיים כמו מודל המצטיינים.

אבל זה לא החוק שעל השולחן. לכן, חובתנו היא לפחות להבטיח שהחוק הנוכחי ייצר שינוי אמיתי ולא יכפה עלינו עתיד שבו המציאות גרועה יותר ממה שקיים היום.

לסיכום

בועז, אני יודע שאתה רוצה להביא הישג משמעותי למדינת ישראל ולליכוד. אני רוצה לסייע לך בכך - אבל כדי שזה יקרה, חייבים להכניס את התיקונים המהותיים הללו. **אם התיקונים האלו לא יבוצעו, המצב הקיים עדיף על העברת השיטת הנוכחית.** המציאות בשטח כבר מראה עלייה בגיוס מאז שהופעלו סנקציות אמיתיות. **אסור לנו לחוקק חוק שיחזיר אותנו אחורה.**

אני עומד לרשותך להמשיך עבודה משותפת.

ח"כ דן אילוז, סיעת הליכוד